

gemeente Zaanstad

Metropoolregio Amsterdam
Projectteam Verstedelijkingsstrategie

Stadhuisplein 100
1506 MZ Zaandam
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Telefoon 14 075
www.zaanstad.nl

DATUM 9 juli 2021
ONS KENMERK
DOORKIESNUMMER XXXXXXXXXX

ONDERWERP Zaanse aanvullingen op 'wensen en opvattingen Zaanstreek Waterland ' op concept Verstedelijkingsstrategie MRA

Geacht Projectteam,

De regio Zaanstreek Waterland heeft gezamenlijk wensen en opvattingen geformuleerd op de concept verstedelijkingsstrategie voor MRA. Met deze brief vult Zaanstad deze aan door in te gaan op een aantal onderwerpen die specifiek voor Zaanstad van belang zijn.

Samenwerken in de regio is essentieel voor Zaanstad om haar eigen ambities te kunnen realiseren.

Het moment van de uitvraag om wensen en opvattingen uit te spreken door de raad van Zaanstad ten aanzien van het conceptverstedelijkingsconcept MRA valt samen met het maakproces van de Zaanse Omgevingsvisie. Hierin maakt Zaanstad keuzes voor onze stad en landschap die een sterke relatie hebben met de voorgestelde ontwikkelingen en keuzevraagstukken in de verstedelijkingsstrategie van de MRA. Het gaat dan om onder andere de keuze om de MRA evenwichtig en polycentrisch te ontwikkelen, de toekomst van het landschap en het versterken van de stadsharten in Bereikbare Steden. Het oplossen van de vraagstukken bijvoorbeeld in Zaandam Oost en de daarvoor noodzakelijke verbinding naar de Achtersluispolder kunnen alleen succesvol aangepakt worden in relatie en samenwerking met de regio.

Voor een evenwichtige metropool is het van het grootste belang dat kansengelijkheid wordt bevorderd. Zaanstad vindt dat dit voortvarend moet worden opgepakt.

Verstedelijking in Zaanstad gaat hand in hand met een evenwichtige verdeling van lusten en lasten binnen de regio. Hoe beter de metropoolregio functioneert als één samenhangend netwerk, hoe groter de economische kansen voor Zaanstad. Voor vraagstukken omtrent verbeteren bereikbaarheid, evenwichtige woningmarkt en energietransitie heeft Zaanstad de regio hard nodig.

De keuze van de MRA om voornamelijk in te zetten op binnenstedelijke verdichting en daarmee te kiezen om niet te bouwen in het metropolitane landschap sluit aan op hoe Zaanstad de ontwikkeling van de stad ziet. De grote woningbouwopgave in de regio is in lijn met de opgave die Zaanstad hierin heeft: er is een tekort aan woningen, zowel in aantallen als in kwaliteit/ diversiteit en betaalbaarheid. In Maak. Zaanstad heeft de stad en de raad zich hier duidelijk over uitgesproken: Zaanstad groeit de komende jaren met 15 tot 20 duizend woningen op binnenstedelijke locaties en wil daarmee de kwaliteit in de stad versterken.

Naast de grotere woningbouwlocaties zijn ook kleine woningbouwontwikkelingen belangrijk voor de stad. Daarin wil de gemeenteraad van Zaanstad beleidsruimte om zelf een afweging te maken bij het wel of niet toestaan van kleinschalige ontwikkelingen in het Bijzonder Provinciaal Landschap. Zaanstad heeft een visie op linten, dijken en paden opgesteld die voldoende waarborgen in zich heeft om de juiste afweging te maken. De gemeenteraad van Zaanstad vraagt dringend om in de Verstedelijkingsstrategie versie 3 mee te nemen dat het regime binnen de MRA voor Bijzonder Provinciaal Landschap verruimd wordt.

Zaanstad herkent en onderschrijft de ontwikkelrichtingen in de Verstedelijkingsstrategie van de MRA ten aanzien van verstedelijking, maar ziet zich ook gesteld voor het dilemma of aanvullend op de vastgestelde ambities van Maak.Zaanstad nog verdere groei mogelijk is. Zaanstad is van oudsher een industriestad waar de combinatie van wonen en werken kansen biedt, maar ons ook voor complexe opgaven stelt om de leefbaarheid te verbeteren. Verdere verstedelijking binnen de bestaande stad maakt deze opgave nog groter. Een belangrijk deel van de oplossing voor de woningbouwopgave ligt voor Zaanstad (en de regio) in het transformeren van bedrijventerreinen naar een nieuw stedelijk gebied met wonen, werken en voorzieningen. Voor Zaanstad is de transformatie van de Achtersluispolder en het Hembrugterrein dan ook een vast gegeven binnen de Verstedelijkingsstrategie van de MRA.

Tegelijkertijd wil de gemeenteraad van Zaanstad economie een prominente rol geven in een op te stellen afwegingskader. Door per gemeente een goede duiding te maken over welk profiel een bedrijfsterrein heeft en breed te kijken naar welke sterke punten er zijn en welke toegevoegde waarde een bedrijfsterrein heeft in de gemeente en regio. Pas na het opstellen van het profiel per gemeente en per bedrijfsterrein, en na instemming van de gemeenteraden, keuzes voor te leggen in de Verstedelijkingsstrategie 3.0 over de inzet van een bedrijfsterrein in het behalen van doelstellingen uit de Verstedelijkingsstrategie.

De komende maanden nemen we de tijd en de ruimte om over bovenstaand dilemma (nog meer woningen, werken en voorzieningen, maar de ruimte is schaars en de leefbaarheid staat onder druk) nog na te denken en de koers te bepalen hoe we met verstedelijken de kwaliteit van de stad kunnen verbeteren. Dit doen we in het kader van de Zaanse omgevingsvisie.

Dit geldt ook voor de keuzes voor toekomst van het Noordzeekanaalgebied. Het Noordzeekanaalgebied is voor Zaanstad van groot belang. De lastige keuzes die hier gemaakt moeten worden ten aanzien van transformatie, energietransitie, ruimte voor bedrijvigheid enzovoort zien we ook terug in de VS MRA.

De impact van de energietransitie op onder andere ruimtegebruik en milieucontouren hebben we onvoldoende in beeld en dat maakt een duidelijke koers uitstippelen ingewikkeld. Ook de samenhang met bijvoorbeeld transformatie van bedrijventerreinen in relatie tot voldoende ruimte voor bedrijvigheid is voor Zaanstad een puzzel waar nog volop over gesproken moet worden de komende weken en maanden.

Naast het vraagstuk van de energietransitie willen we specifiek het keuzevraagstuk rondom de toekomstige betekenis van de Wijkermeerpolder benoemen.

Op dit moment ziet Zaanstad geen reden om af te wijken van de afspraken die gemaakt zijn in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. Zaanstad meent dat eerst het huidige gebruik van het havengebied geoptimaliseerd moet worden en de terreinen die nu al aangewezen zijn als reserveringen voor bedrijvigheid in het Noordzeekanaalgebied en regionaal (bijvoorbeeld Edam/ Volendam, Purmerend).

De komende maanden bekijken we vanuit ons eigen perspectief de kernkwaliteiten van de Wijkermeerpolder (bijvoorbeeld aanwezigheid Stelling van Amsterdam, groene verbindingen, water) en de belangen van omwonenden. Het gebruik van de Wijkermeerpolder als bedrijventerrein past niet binnen onze visie en wordt nadrukkelijk als ongewenst beschouwd.

In de Verstedelijkingsstrategie voor de MRA heeft Schiphol grote invloed nu en in de toekomst. Zaanstad vindt een verdere uitbreiding van het aantal vliegbewegingen onwenselijk en dringt aan op stopzetting van de nachtvluchten. De luchthaven Schiphol veroorzaakt ernstige gezondheidsschade en vormt tevens een belemmering voor de woningbouw in het MRA gebied.

In de gezamenlijke reactie vanuit Zaanstreek Waterland komt ook de voor Zaanstad essentiële HOV ZaanIJ aan de orde. Zaanstad onderschrijft nadrukkelijk deze inbreng. In het concept verstedelijkingsverstedelijkingsstrategie is Zaanstad onderdeel van het integraal te ontwikkelen gebied Zaanstreek Waterland. In deze deelregionale uitwerking maakt de verstedelijkingsstrategie onderscheid in onderwerpen en ontwikkelingen die de regio samen met het Rijk moet oppakken en welke in de (deel)regio zelf moet worden uitgewerkt. Opvallend hierin is dat de HOV lijn ZaanIJ hierin niet in de lijst met Rijk/ regio ontwikkelingen staat maar als ontwikkeling die opgepakt moet worden in de regio. Dat is onbegrijpelijk. Deze HOV lijn is de ruggengraat van een groot aantal ontwikkelingen die ook in samenwerking met het Rijk worden opgepakt: Sbab, Bereikbare Steden, aanpak Zaandam Oost (programma Leefbaarheid en Veiligheid), versnelling van 4 woningbouwlocaties (Achtersluispolder). Voor Zaanstad geldt nog steeds dat op deze HOV lijn op termijn een metro zou moeten gaan rijden. De HOV Lijn ZaanIJ hoort dan ook in de lijst met Rijk/regio trajecten.

Kortom, in aanvulling op de reactie vanuit Zaanstreek Waterland wil Zaanstad met name de aandacht vestigen op de sterke relatie die de Zaanse vraagstukken en ontwikkelingen heeft met die van de regio en specifiek de keuzevraagstukken in het Noordzeekanaalgebied en die op het gebied van leefbaarheid. Daarbij nemen we de ruimte om deze keuzevraagstukken de komende tijd juist in het kader van het opstellen van onze Zaanse Omgevingsvisie te bespreken en de koers uit te zetten. Tot slot benadrukken we het belang van inzet van Rijk en regio om de voor Zaanstad randvoorwaardelijke HOV verbinding ZaanIJ mogelijk te maken.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Zaanstad,

drs. J. Hamming, burgemeester

drs. F.H.M. Apeldoorn, gemeentesecretaris/algemeen directeur

